

així mateix per NLL valencians mossàrabs: El *Palombar* (xxxvi, 138.16), *Serra 'N Palom* te. Culla (xxix, 61.3) *Bolom* a Monòver (xxxvi, 96.5): en aquests dos últims emmudida la *-b* per la posició final.

Els tres *Llobmai* (LUMBARIUM), *Els Llombers* (Calp), els tres *Llombo* (Benissoda, Ontinyent, Margalida), *Lombell* (Quatretondeta) *La Llomba*, *Lombes* alq. de Cullera en el *Rept.* 496, l'apel·latiu val. *colombaire* (DECat. II, 838b).

És clar, doncs, que si tal derivat s'hagués format en el mossàrab alacantí hauria estat forçosament **Palombo*; llevat que hi hagués hagut catalanització a posteriori, fent-ne *Palomo* (com en els citats *Palomar*, *Paloma*, *Palomino*), però encara llavors no aclararíem la *-a-* intermèdia. Sense esborrar, doncs, del tot aquesta possibilitat (*A*) cal mirar-la amb gran escepticisme: no sols per aquesta raó, sinó per manca de fonament semàntic, fora de la invenció del P. Maltés (en la qual no podem creure): segons les estadístiques (Figueres, Cavanilles) només s'hi feren 200 coloms, enfront de 1.000 conills, 80 solípedes, 70 caps d'aviram, i 100 de bestiar menor.

ETIM. B). Si és mossàrab i per tant romànic, és més natural pensar en un derivat de *palma* 'palmera'. Admetriem que hi ha anatixi: **Palmó* > *Palamó*. I aquí ja podríem invocar, des del punt de vista ambiental, que no som gaire lluny del famós palmeral d'Elx, si bé no immediat (22 k. més al SO.), el nom de *Palma* i *Palmera*, de l'Horta de Gandia, el *Palmar* de l'Albufera de València els seus congèneres mallorquins etc. encara que en cap d'ells no hi ha aqueixa *-a-* intercalada, reconeguem que l'anaptixi no és un fenomen rar, ni en mossàrab, i que en aquestes condicions pretòniques, vora una consonant líquida n'hi ha alguns casos pertot. En derivats de *palma*, en podem citar dos casos topònims més al Nord: *Palamarina* pobl. antiga en te. de Borriana (V.Fornier *BSCC* XIV, 263) que bé sembla venir de *palmerina*.³

I *Les Espalamoses*, nom d'una pda. de Vila-rodonna (Alt Camp), perquè deu ser alteració de *Les Palmoses*, com ho digué l'altre inf. d'aquest poble. Més escrúpol ens fa la derivació *palmó* de *palma* (d'on hauria de venir *Palamó*), derivat que a penes existeix en català (DECat. vi, 206b5) si no és en una estranya acc. 'brutícia' o com nom del ram de Setmana Santa (en què passa per ser manlleu del castellà). No hi ha, de tota manera, testimonis, que la palma o palmera sigui producció notable del *Palamó*; vegeu-ne les fotos que dona la *GGRV* (pp. 611, 612, 614); i els croquis de Cavanilles (2^a ed., pp. 317, 319): entre les produccions del terme, res d'això; en les estadístiques de Figueres i de Cavanilles; com a arbres típics hi citen acàcies, gar-

rofers, oliveres, ametllers. Hi ha més regadiu (220 ha.) que secà (180), i només 81 d'incultes. En total aquesta via etimològica, es presenta menys problemàtica que la *A*) però no pas inobjectable ni ben fundada: ni en l'aspecte derivatiu ni l'ambiental.

Mirem, doncs, si hi ha altres obertures, sobretot pel costat mossàrab.

C) N'inspira una un parònim, de singular semblança, i en toponímia d'una comarca valenciana no gaire allunyada. A Valldigna *Barranc del Polomór*, així vaig recollir-ho a l'enq. de Tavernes: és a la Muntanya de l'O M B R I A, a l'E. del Barranc de la Pedrera, sota el Pla de la Foieta (xxx, 172.1) *GGRV* (172.1) posa en aquesta ombria i barranc «la Cueva de *Bolomon*», on s'han fet troballes prehistòriques, (*GGRV*, 863); en efecte l'inf. de Benifairó m'ho pronuncià *Barranc del Bolomór* amb el mateix canvi de P- en B- que hem observat supra en *Bolom* de Monòver, canvi per arabització de la P- mossàrab, ço que acaba de confirmar el caràcter mossàrab d'aquests noms. En trobo encara més variants, que em semblen degudes a canvi del rar sufix *-or*, predominant, en altres dos de més trivials, aquests en la forma *Palom* / *Polom-* (sense *-b-*): *Balomera* (recull *GGRV* a Simat, p. 140), i jo a Simat hi vaig oir *Palomera*.

Però, què pot ser el radical d'aquest nom d'un barranc humit, de l'Ombria? Certament amb això queda exclòs (*A*) PALUMBA (impossible per MB) i improbable PALMA: car no es fan palmeres ni palmes en tals llocs; i encara més incompatible és la típica terminació *-or* amb l'un i amb l'altre. Però essent un lloc humit, pantanós, aquest lloc suggereix el ll. PALUS, -UDIS (vg. PADULE) 'aiguamoll' en forma de derivat o compost.

D) Heus aquí ara un nom de data venerable que suggereix la mateixa idea en la toponímia andalusa: l'any 1330 (preliminars de la Batalla del Salado en què les forces de terra de Castella, sumades amb les de Portugal, i les catalanes de la nostra esquadra, destruïren definitivament el poder dels Benimerins i els africans): «Pues que el rey de Granada et los Moros de allén mar que venían con él, fueron llegados a Gibraltar, enviaron luego algunos de ellos que passassen el río de Guadarranque et llegassen al río de *P a l m o n e s*» (*Crón. de Alfonso XI*, cap. 311, Rivad. XVI, 372). Riu *Palmones*, afl. d'un riu petit, el Guadarranque, per tant veritable barranc o aiguamoll, pantanós, igual que el de Valldigna. I aquest mateix és el terreny que també ens dona dret a suposar la descripció del terme del *Palamó*, tal com la donen Figueres, i ens la deixen veure l'*IGG* i Cavanilles: fins allí arriba «la marjal» (Cav.; *IGC*): «los riegos vienen del Pantano de Tibi y de la parte del *Zaricejo*» (dim. de l'àr. *sabrîğ* 'bassa') (DECat. s. v. *safareig*, *DECH* s.v. *zabaricbe*); i allí